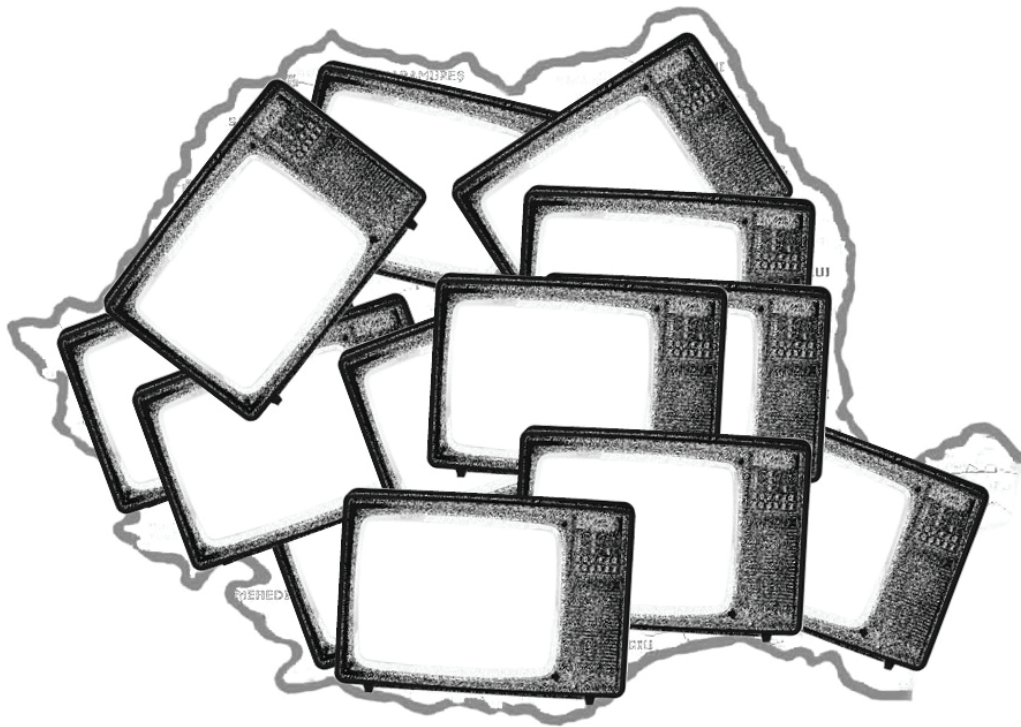

PROGRAMUL FREEEX

HARTA POLITICĂ A TELEVIZIUNILOR LOCALE

- Membră a Rețelei Reporteri fără Frontiere -

București

Ianuarie 2014

Televiziunile vrâncene Atlas și Focus - un „vis din copilărie” și un „microb”

1. Context

Televiziunea Atlas TV din Focșani, operată de SC Diplomatic TVR Press SRL (CUI: 6487186), era deținută, la data documentării pe teren, de omul de afaceri Ion Martiș, directorul general al postului și principalul finanțator al Atlas TV, potrivit spuselor sale²⁷⁰. Ion Martiș a declarat că televiziunea nu a avut niciodată profit și că finanțează lunar acest „vis din copilărie” cu aproximativ 25.000 de lei, bani proveniți din alte afaceri pe care le desfășoară prin intermediul unei livezi și a companiei sale de panificație (care distribuie produse în mai multe magazine și are un contract - obținut prin licitație organizată de Consiliul Județean Vrancea - de distribuție a cornurilor în sute de școli²⁷¹, în cadrul programului guvernamental „Cornul și laptele”).

În trecut, potrivit jurnaliștilor locali, Ion Martiș a deținut, împreună cu omul de afaceri Constantin Buscă, televiziunea focșăneană Diplomatic Atlas TV, înființată în 1994 (a doua televiziune locală, apărută după înființarea Studioului de Televiziune Focșani - STF²⁷²). Ulterior, când cei doi parteneri și-au separat afacerile, Ion Martiș a înființat Atlas TV, iar Diplomatic TV a devenit Focus TV, odată cu schimbarea acționariatului.

Potrivit site-ului instituției²⁷³, televiziunea ATLAS emitea zilnic, la data documentării pe teren²⁷⁴, timp de 8 ore, în intervalele 9.00- 13.00, 18.00- 21.00. Televiziunea era recepționată în 90% dintre localitățile județului Vrancea, având exclusivitate în majoritatea localităților rurale, în virtutea unui acord încheiat între Ion Martiș și Digital Cable System SA, companie din București care a preluat compania de cablu dezvoltată de patronul Atlas TV²⁷⁵. Potrivit proprietarului Atlas TV, nerespectarea acestui acord l-a determinat să acționeze în instanță compania de cablu și televiziunea concurentă Focus TV și să ceară despăgubiri de peste 120.000 de euro. Potrivit presei locale²⁷⁶, în timpul acestui litigiu Ion Martiș ar fi obținut din partea instanței, în 2012, o decizie de suspendare a licenței Focus TV, la care concurența a făcut recurs.

Directorul economic al televiziunii Atlas TV este Ioana Martiș, soția proprietarului postului, iar coordonatoare editorială și de marketing (concomitent și realizatoare de emisiuni) este Lenormanda Florențiu, jurnalistă locală, absolventă de Conservator. La data documentării, televiziunea avea aproximativ 20 de angajați și colaboratori, potrivit reprezentanților postului.

”Noi suntem o televiziune comercială, dar eu în fiecare lună bag 250 de milioane de lei vechi în televiziune, ca să întrețin visul ăsta al meu din copilărie. (...) A fost un hobby al meu de mic copil, mergeam la Căminul Cultural și vedeam <<Vagabondul>>.” (Ion Martiș, proprietar Atlas TV)

Atlas TV din Focșani este deținută în prezent tot de societatea Diplomatic TVR Pres SRL (CUI: 6487186), din al cărei acționariat fac parte: Martiș Ion - asociat principal - 53.92%, Martiș Ioana - 30.72% și Bejenaru Monica Elena - 15.36%. Cifra de afaceri a societății comerciale care operează licențele audiovizuale a fost în 2012 de 296.346 de lei, profitul net înregistrat a fost de 24.220 de lei, iar numărul de angajați a fost de 8, potrivit datelor de bilanț disponibile pe site-ul Ministerului Finanțelor.

Televiziunea vrânceană Focus TV, proprietatea SC Focus Channel SRL, a aparținut grupului de presă „Evenimentul Românesc”, condus de Ion Cristoiu și de omul de afaceri Vlad Pufu (fost director de dezvoltare B1 TV), potrivit respondenților. La data documentării pe teren²⁷⁷, noii acționari majoritari al postului erau Daniel Palade, fost director al televiziunii DTV Chișinău, fost tehnician Focus TV și

²⁷⁰ A declarat într-un interviu pentru prezentul raport, în decembrie 2012.

²⁷¹ Potrivit estimării oferite de Ion Martiș.

²⁷² Post ”sacrificat pe altarul intereselor de partid ale PSD”, potrivit declarației unui redactor-șef din presa locală.

²⁷³ ”Despre Atlas TV”, <http://www.vranceaatlastv.ro/despre-atlas-tv>

²⁷⁴ Decembrie 2012.

²⁷⁵ <http://www.vranceaatlastv.ro/despre-atlas-tv>

²⁷⁶ ”Ion Martiș vrea 120.000 de euro și suspendarea emisiei Focus TV”, Gabriel Sava, ZiarulDeVrancea.ro, 17 februarie 2012.

²⁷⁷ Decembrie 2012.

membru (în 2001) al fostului Partid Umanist Român (PUR), și Gloria Stroilescu. În privința modificării acționariatului Focus TV, percepția multor jurnaliști locali era, la data documentării, că aceasta s-a realizat doar formal, prin delegarea unor interpuși de către fostul acționariat. Licența Focus TV este operată de societatea comercială Media Grup Production SRL (CUI: 15032728), ai cărei asociați sunt: Pufu Vlad Mircea - asociat principal - 51,0037765852% și Cristoiu Ion - 48,9962234148%²⁷⁸.

De-a lungul timpului, potrivit respondenților, Focus TV s-a confruntat cu lipsa de investiții și de finanțări, motiv pentru care a renunțat la mare parte a colaboratorilor. Managementul instituției de presă a declarat că, din aproximativ 30 de angajați ai televiziunii din perioada 2008-2009, la data documentării pe teren mai erau aproximativ opt, care lucrau și pentru postul de radio afiliat și pentru site. Bugetul televiziunii era de aproximativ 40.000 de euro și nu exista profit, potrivit conducerii Focus TV. Conform datelor de bilanț disponibile pe site-ul Ministerului Finanțelor în 2012 compania a avut o cifră de afaceri de 3.861.270 de lei (fără profit), o pierdere netă de 383.766 de lei și un număr de 48 de angajați. La data documentării, televiziunea retransmitea și făcea schimb de materiale cu postul Focus TV din Buzău.

Daniel Palade, acționarul Focus TV, a descris munca în televiziune ca pe un „microb”.

”M-a prins <<microbul>> din ’98. Dacă mâine m-aș lăsa, tot la asta m-aș întoarce. Activitatea de bază îmi place să cred că asta o să-mi rămână.” (Daniel Palade, acționar Focus TV la data documentării pe teren)

Salariile angajaților din televiziunile vrâncene se situează în medie între 1500 și 2000 de lei, potrivit respondenților.

La data documentării pe teren, **audiința televiziunilor vrâncene nu beneficia de studii naționale de audiință** și era estimată, potrivit intervievaților, fie prin sondaje de opinie locale, fie prin feedback-ul obținut de la telespectatori, fie prin raportare la numărul de case în care puteau fi urmărite posturile.

”Nu sunt măsurători, luăm pulsul pe stradă. Am avut reacții când făceam materiale pe stradă și ceream voxuri.” (Jurnalistă Focus TV)

Veniturile televiziunilor din publicitate sunt foarte scăzute, conform documentării, iar, printre motivele invocate, se numără: criza economică, ignorarea importanței publicității de către mulți oameni de afaceri și mici întreprinzători privați și, nu în ultimul rând, condiționarea agendelor editoriale prin atribuirea preferențială de publicitate (atât din fonduri publice, cât și de la afaceri private).

”În primul rând trebuie să existe o mentalitate la nivelul oamenilor de afaceri deschiși să finanțeze media. Este nevoie de niște investiții foarte mari numai să îți luminele aprinse.” (Correspondent local din Vrancea al unei televiziuni centrale)

”Pe oamenii de afaceri nu-i interesează - mai bine se duce din gură în gură vorba, decât să se promoveze la televizor. Trebuie să negociez sumele de publicitate - pentru mine chestia asta e cea mai penibilă. Sunt foarte zgârciți și se adaugă și faptul că e recesiune.” (Lenormanda Florențiu, coordonatoare editorială și de marketing și realizatoare de emisiuni Atlas TV)

Pe lângă principalele posturi locale - Atlas și Focus TV - în Vrancea mai funcționau sporadic, la data documentării, două televiziuni online: una aparținând Ziarului de Vrancea și o alta - Vrancea Media TV.

Niciuna dintre televiziunile locale din Vrancea nu era pregătită pentru tranziția la televiziunea digitală, potrivit intervievaților, care au descris acest proces ca fiind „foarte costisitor”.

”Mai mult ca sigur o să fie o licență, 2 - 3 naționale și restul o să fie prin satelit și atunci o să trebuiască să depindem de cineva. Obligatoritatea asta ar putea să filtreze de tot televiziunile locale.” (Daniel Palade, acționar Focus TV la data documentării pe teren)

Cele mai importante activități economice din județul Vrancea provin din industria de confecții, viticultură, vinificație, agricultură, confecții textile în sistem lohn și exploatarea lemnului, potrivit respondenților.

²⁷⁸ Sursa: site-ul Ministerului Finanțelor (august 2013) și datele de acționariat disponibile în octombrie 2013 pe site-ul Consiliului Național al Audiovizualului (<http://www.cna.ro/Situa-ii-privind-licen-ele,6170.html>)

Formațiunea politică dominantă în administrația locală vrânceană este USL, conform intervievaților care au apreciat că aproximativ 80% din primăriile din județ sunt conduse de PNL și PSD. Unii respondenți au declarat însă că au fost situații când au ieșit la iveală „relații subterane transpartinice” și alianțe între lideri politici din diferite partide. De asemenea, cei mai mulți intervievați au declarat că mediul de afaceri vrâncean este în strânsă legătură cu cel politic.

”Arestarea lui Trășculescu [parlamentarul Alin Trășculescu, liderul PDL Vrancea, a fost reținut sub acuzația de corupție²⁷⁹] a scos la iveală relații subterane osificate între liderii PDL și PSD. (...) Mediul de afaceri local este aproape exclusiv în strânsă legătură cu cel politic. Multă vreme județul a fost <<închis>> pentru investitori străini.” (Jurnalistă din presa scrisă locală)

”Mediul de afaceri local e 101% în strânsă legătură cu cel politic.” (Daniel Palade, acționar majoritar Focus TV la data documentării pe teren)

”Mediul de afaceri local este în strânsă legătură cu cel politic - <<Ubi bene ibi patria²⁸⁰>>.” (Lenormanda Florențiu, coordonatoare editorială și de marketing și realizatoare de emisiuni Atlas TV)

”Mediul de afaceri local e în strânsă legătură cu cel politic, ca peste tot în țară. Relația mediului de afaceri cu mediul politic local se înscrie în media din România. Există și business-uri curate, corecte, există și business-uri susținute de buna relație a administrației și a patronilor cu decidenți politici.” (Reprezentant PDL Vrancea)

2. Percepția asupra jurnalismului. Influențe economice și politice

Presa locală din Vrancea se confruntă cu subfinanțarea, neprofesionalismul și presiunile politice și economice, potrivit celor mai mulți dintre intervievați, care au precizat că patronatele au o influență decisivă asupra agendei editoriale și impun abordări jurnalistice partinitoare, favorabile unor politicieni și oameni de afaceri, în funcție de interesele acestora. Din documentare a reieșit că cele două televiziuni locale din Focșani (Atlas și Focus) prezintă deseori materiale despre formațiunile politice pe care le susțin informal și omit să difuzeze informații despre adversarii politici ai acestora, în detrimentul informării echidistante a publicului, acest fenomen fiind vizibil cu precădere în timpul campaniilor electorale.

Constatarea multora dintre intervievații vrânceni a fost că, în campaniile electorale, politicienii locali au avut tendința să evite să participe la dezbateri electorale (emisiuni neplătite, care presupun prezența mai multor reprezentanți din partide politice diferite) și au preferat emisiunile de promovare electorală (emisiuni plătite, la care participă câte un singur politician și reprezentanții acestuia pentru a-și promova candidatura, programele politice și activitățile de campanie electorală).

”Vrancea e un fel de <<Coreea de Nord a României>>. În Vrancea nu se poate face nimic fără aprobare de sus, de la președintele Consiliului Județean. Presiunea politică se răsfrânge cumva în vânzările de publicitate. Județul fiind coordonat de la centru, automat și principalii furnizori de servicii nu mai colaborează cu cei care nu țin cu ei. (...) Oamenii de afaceri nu au cultura publicității pentru că nu au fost lăsați de politic să facă parte din cultura asta.” (Daniel Palade, acționar Focus TV la data documentării pe teren)

”Ar trebui să nu mai fie criza asta. Dacă nu ai independență financiară, începi să faci compromisuri. Mediul economic este extrem de ostil. (...) Furnizorii de publicitate au devenit foarte sensibili la ce apare în presă despre ei, trebuie să te porți cu ei ca și cu un ou, ca să nu faci compromisuri. (...) Presa s-a polarizat destul de mult, s-a implicat nepermis de mult în viața politică. (...) Peisajul media e marcat de insecuritatea profesională. S-au închis atâtea instituții media. Să fim lăsați să ne facem treaba, puterea politică să ne lase în pace. De multe ori, politicul conduce și mediul economic, și mediul economic nu cumpără publicitate la un ziar care deranjează puterea. (...) Unii concurează

²⁷⁹ ”Alin Trășculescu a fost eliberat din arest, după decizia definitivă a Curții de Apel București”, ȘtirileProTv.ro, 12 noiembrie 2012.

²⁸⁰ Traducere din limba latină: ”Unde e bine, acolo e patria”.

pe principii de piață, dar alții nu au nicio treabă cu asta, dau un semnal și le vin finanțări pe cu totul alte căi decât cele din piață.” (Manager de presă scrisă din Vrancea)

”Din partea PSD se dau indicații foarte clare unora sau altora să nu stea e vorbă cu tine ca jurnalist, să nu încheie un contract de publicitate cu televiziunea la care lucrezi. (...) Politicul pune presiuni, i se pune patronului pumnul în gură și nu are voie să cumpere publicitate la instituțiile și publicațiile care scriu de rău despre un anumit partid.” (Jurnalistă Focus TV)

”Ar trebui reglementări foarte clare în acordarea publicității din bani publici, criterii clare de acordare a finanțărilor. Dacă ești independent, nu pupi asemenea <<bombonele>>. Publicitatea asta devine o monedă de a cumpăra jurnaliști și instituții media.” (Jurnalistă din presa scrisă locală)

”Constrângerile economice sunt dușmanul libertății de exprimare, pentru că nu ai acces la resurse. Înțeleg prin libertate de exprimare capacitatea unei instituții de presă de a rămâne pe piață, și asta costă taxe, echipamente, salarii. Există o orientare a furnizorilor de publicitate în funcție de cine are putere la nivel local. (...) Un produs media din presa scrisă nu are acces la publicitatea publică [din bani publici - n.r.], celălalt are. Preferința către un organ media local e vizibilă.” (Reprezentant PDL Vrancea)

”Când nu ești independent financiar, nu poți să faci jurnalism de calitate, când nu ai spatele asigurat și ai familie. Când lucrezi la ziarul/ televiziunea de casă al/a cuiva, când ți se spune ce să scrii, este greu. (...) Și Atlasul și Focusul sunt agresive în stilul rău, nu e bine să te pui rău cu ei. (...) Depinde foarte mult de patroni și de cine îi ține în lanț. (...) Nu am încredere în niciuna [dintre televiziuni - n.r.], am o reacție mai reticentă față de presă în general.” (Reprezentant PP-DD Vrancea)

”Nu am încredere în niciuna dintre televiziuni, pentru că <<I know how it works²⁸¹>>. De data asta [la alegerile locale - n.r.] s-au străduit să prezinte lucrurile echilibrat, pentru că nu le-a dat nimeni niciun ban. (...) Acum au fost alegerile de așa natură încât nu conta nici ziare, nici televiziuni, se știa cine o să câștige decisiv. S-au făcut sondaje și știam. (...) Fiecare patron ar trebui să găsească un echilibru pentru ca jurnaliștii să își facă treaba normal, să informeze populația cum trebuie.” (Reprezentant PNL Vrancea)

Atlas TV este percepută în plan local ca fiind o televiziune apropiată de PSD, care are programe culturale inedite și de calitate (materiale despre personalități, interviuri etc.), potrivit celor intervievați. Reprezentanții televiziunii au declarat că patronatul nu impune și nu retrage de la publicare materiale din interese politice sau economice. Cu toate acestea, mai mulți intervievați au declarat că televiziunea nu este critică la adresa puterii politice locale (PSD) și că sunt subiecte care, dacă au tangență cu interesele patronatului, nu sunt abordate (un exemplu oferit a fost faptul că televiziunea nu a relatat despre reținerea fiului patronilor într-un dosar de corupție în fotbal).

Ion Martiș, proprietarul postului, a declarat că încurajează o abordare neutră a subiectelor, fără accent pe scandaluri, bine-documentată, care să nu afecteze dreptul la imagine și la demnitate.

În campania electorală din 2004, televiziunea omului de afaceri Ion Martiș a intrat în atenția publică după ce președintele de atunci al Consiliului Național al Audiovizualului (CNA), Ralu Filip, a semnat un comunicat de presă de protest la adresa Președintelui Consiliului Județean, Marian Opreșan (PSD), pe care l-a acuzat de comportament „dictatorial”. La momentul respectiv, politicianul a sunat-o pe inspectoarea teritorială CNA Sânziana Bratu să-i ceară socoteală, după ce Atlas TV a primit sancțiune cu amendă pentru nerespectarea principiului pluralității politice (prin prezentarea exclusivă a membrilor și candidaților PSD în timpul campaniei)²⁸².

”Eu am plecat cu un principiu - nu mi-a plăcut să scot gunoiul la televiziune. Poate și asta atrăgea. Am avut inși care mi-au cerut să facă televiziune la mine și să facă ce vor, ca și când să ia cartea de telefoane și să-i toace pe alții. Nu mi-a plăcut gâlceava de mic. Sunt și un om credincios. Și-atunci, dom’le, <<ce ție nu-ți place, altuia nu-i face!>> (...) Eu am făcut emisiuni cu toți și am respectat cât de cât proporția. În cei 20 de ani de existență [ai televiziunii - n.r.], nu am avut niciun proces în instanță. (...) Dacă aș fi o televiziune cum îmi doresc unii, cu reporteri cărora să le las mână liberă să facă ei ce vor, nu aș mai putea ieși pe stradă.”. (Ion Martiș, proprietar Atlas TV)

²⁸¹ Traducere din limba engleză: ”Știu cum merge treaba”.

²⁸² ”Audieri în cazul CNA vs Opreșan & Martiș”, C.M., Ziaruldeși.ro, 22 iunie 2004.

”La Atlas cred că pot defini relația cu mediul politic local ca fiind de fidelitate față de PSD. Nu cred că a existat vreodată în istoria acestei televiziuni un discurs critic la adresa vreunui politician PSD, dar nu cred că ar ezita să critice PDL. (...) Atlas TV nu este independentă, se vede din absența totală a tonului critic față de o parte a eșichierului politic local.” (Reprezentant PDL Vrancea)

”Nu mi s-a întâmplat niciodată să mi se impună să fac ceva, am făcut numai ce am crezut de cuviință.” (Jurnalistă Atlas TV)

”Patronul Atlas folosește televiziunea ca să-și protejeze afacerile.” (Jurnalist din presa scrisă locală)

”Proprietarii televiziunii sunt părinții lui Marius Martiș, arestat în dosarul corupției din fotbal în lotul Penescu. La momentul respectiv, foști angajați de la Atlas normal că au venit să filmeze la ei la firme. Am auzit că au fost foarte multe lacrimi, <<cum au fost atât de neîndurători să dea în noi, care le-am oferit atâția ani de muncă?>>. Profesionist ar fi fost ca și ei să prezinte subiectul, dar s-au făcut că plouă, deși presa vuia despre subiectul ăsta. Erau foarte necăjiți părinții băiatului, sufereau pentru isprava în care a fost implicat, și erau nemulțumiți că au uitat foștii angajati de unde au plecat și că filmau de pe garduri. Și televiziunea lor, dacă era independentă, ar fi trebuit să prezinte știri despre caz.” (Jurnalist local din presa scrisă Vrancea)

Focus TV era percepută de unii intervievați, la data documentării, ca fiind mai apropiată de PDL, dar alți respondenți au declarat că este o televiziune care tinde să fie echidistantă, dar a cărei calitate suferă din cauza lipsei resurselor (materiale și umane).

”Cu toate că până la un moment dat toată lumea ne-a asociat ca fiind cu PDL, în campanie s-a dovedit că nu era așa. Singurii care veneau la emisiuni și răspundeau erau cei de la PDL.” (Daniel Palade, acționar Focus TV)

”Televiziunii Focus, pe o scară de la 1 la 10, cred că îi dau un 8 la echidistanță în timpul în care nu sunt campanii electorale. În rest, trebuie să alege după resurse și e de înțeles.” (Reprezentant PDL Vrancea)

3. Relația în redacție

Relațiile din interiorul redacțiilor au fost descrise de reprezentanții Atlas și Focus TV ca fiind „bune”, „ca într-o familie”.

Pe de altă parte, relațiile dintre conducerea televiziunilor erau tensionate, la acest aspect contribuind și litigiul legat de retransmiterea prin cablu (menționat la secțiunea de „Context”).

În ceea ce privește relațiile între jurnaliștii de la diferite instituții media din plan local, acestea au fost descrise ca depinzând de la un caz la altul, iar jurnaliștii intervievați au declarat că solidaritatea la nivel de breaslă este foarte slabă sau chiar inexistentă.

4. Relația cu autoritățile locale

Mulți dintre jurnaliștii intervievați au declarat că se lovesc de **opacitatea reprezentanților autorităților și instituțiilor publice** și de reticența acestora în a oferi informații. Mulți dintre aceștia aleg să-i evite pe jurnaliștii de la instituțiile de presă critice și acceptă să le dea informații doar celor „comozi, agreeți”, potrivit respondenților.

Președintele Consiliului Județean Vrancea, Marian Opreșan (PSD), și primarul din Focșani, Decebal Bacinschi (PSD) au fost indicați de cei mai mulți jurnaliști intervievați ca fiind printre principalii dușmani ai libertății de exprimare din Vrancea. Deși au fost contactați de autorii acestui studiu, aceștia nu au acceptat să fie intervievați. Marian Opreșan nu a răspuns la apelurile și mesajele telefonice, iar Decebal

Bacinschi a declinat în ultimul moment, în holul Primăriei, spunând că trebuie să meargă la o școală să le ducă unor copii cadouri, și nu a dorit să reprogrameze întâlnirea stabilită.

Reprezentanții Atlas TV au declarat că au o relație bună cu politicienii locali din toate formațiunile și că nu au întâmpinat dificultăți în relația cu administrația publică locală.

”Ne lovim de o lipsă de transparență în majoritatea instituțiilor publice. Nu ni se dau informații nici măcar atunci când facem cerere scrisă în baza Legii 544 [privind liberul acces la informațiile de interes public - n.r.]. (...) Ar trebui schimbată mentalitatea politicienilor, a oamenilor de afaceri și a celor care ne conduc, ar trebui să se știe că, dacă jurnalistul întreabă ceva, nu întreabă ca să deranjeze, ci ca să-i informeze pe ceilalți.” (Jurnalistă Focus TV)

”Oprîșan, pe cei care nu îl <<pupă>>, îi tratează cu refuz, nu răspunde la telefon, nu vrea să stea de vorbă, nu are niciodată timp.” (Reporter Focus TV)

”A funcționat la un moment dat un embargo informațional foarte bun și ne temem că s-ar putea repeta. 80% din primăriile din județ sunt PNL - PSD. Ca să aflăm informații despre încheierea unor contracte publice, numai cu 544 lucrăm, altfel ne refuză. Ceream informații pe Legea 544, iar răspunsul apărea publicat de concurență înainte să ajungă la noi.” (Jurnalistă din presa scrisă locală)

5. Soluții pentru jurnalismul de calitate

Intervievații vrânceni au acordat, în medie, **nota 7 pentru calitatea jurnalismului din televiziunile locale**. Soluțiile indicate pentru îmbunătățirea prestației jurnalistice au vizat: profesionalizarea jurnaliștilor, traininguri și cursuri de specializare, schimburi de experiență, creșterea competiției dintre jurnaliști, creșterea salariilor pentru a atrage oameni bine-pregătiți și dispuși să nu facă compromisuri, autoreglementarea breslei, cunoașterea și respectarea codului deontologic, **găsirea unor alternative pentru a evita embargourile informaționale impuse de patronatele instituțiilor de presă și/sau de politicieni**.

”Piața jurnaliștilor din Vrancea e limitată. Jurnaliștii noi, dacă nu sunt conduși cum trebuie, nu o să crească niciodată, și calitatea scade. Jurnaliștii buni ajung să plece la nivel național, dacă fac performanță la nivel local.” (Daniel Palade, acționar Focus TV la data documentării pe teren)

”Mi-ar plăcea să văd cum se lucrează într-o televiziune mare, cum se fac emisiunile acolo.” (Jurnalistă Atlas TV)

”Statul nu trebuie să ia măsuri de protecție pentru jurnaliști, ci patronii trebuie să le mărească salariile, să nu fie tentați să facă compromisuri.” (Reprezentant PNL Vrancea)

*”Un jurnalist trebuie să fie independent, să aibă, pe lângă canalul oficial unde lucrează, cel puțin încă un canal unde să poată da știrile, anonim sau asumat, pentru că redacțiile arată cum arată și **interesele patronilor sunt evidente**. Dacă e de bună-credință, în mediul online jurnalistul poate transmite informațiile blocate.” (Reprezentant PDL Vrancea)*

”Lipsește implicarea și talentul, s-a ajuns la un fel de automatism. Facem ca să facem. Jurnaliștii nu sunt bine motivați financiar.” (Jurnalistă Focus TV)

”În plan local, se întâmplă lucruri ca în plan local. E lume puțină, oamenii se cunosc între ei, se împrietenesc, e o arie mai mică de întâlnire a diverselor interese, care își pune amprenta asupra calității.” (Reprezentant PNL)

”Un jurnalist de calitate trebuie să aibă o probitate morală, să respecte codul deontologic.” (Jurnalistă din presa scrisă locală)

”Față de ce văd la alte televiziuni, suntem primitivi în tot ce facem, nici nu avem noțiunile clare despre ce înseamnă și cum se face un documentar. (...) Ar trebui să fie concurență pentru a stimula profesionalismul în presă. Când sunt doar doi jurnaliști buni, sunt delăsători. Suntem primitivi rău,

suntem ca după Revoluție. Unul habar n-are să filmeze, altul habar n-are să facă treabă și împreună au făcut o televiziune.” (Corespondent local din Vrancea al unei televiziuni centrale)

Angajații media intervievați în Vrancea au declarat că simt nevoia unor **sindicate puternice și independente** care să le apere drepturile, dar că nu au găsit încă o astfel de structură, motiv pentru care nu au aderat la niciun sindicat. Au fost și respondenți care au declarat că nu simt nevoia unor sindicate și că se pot apăra și reprezenta singuri.

”Sunt un om liber, nu simt nevoia sa fiu într-un sindicat. Nu prea am încredere în sindicate.” (Lenormanda Florențiu, redactor-șef, realizator de emisiuni și reprezentant de marketing Atlas TV)

”Nu sunt membru de sindicat. Nu am prea mari așteptări, pentru că am văzut ce fac de obicei liderii de sindicat. Liderul de sindicat e primul care e corupt și intră la discuții cu cine nu trebuie și asta se răsfrânge asupra membrilor.” (Daniel Palade, acționar Focus TV la data documentării pe teren)

”Nu sunt membru de sindicat, pentru că nu am auzit să existe și nu m-am informat. M-am gândit întotdeauna că cei care conduc sindicatele își urmăresc propriile interese și nu vreau să mă enervez. Un sindicat serios ar trebui să mă asigure că am spatele asigurat, în caz de ceva, să meargă cu mine până la capăt.” (Jurnalistă Atlas TV)

”Cred că presa ar trebui să-și găsească o soluție internă pentru a se proteja, să facă niște sindicate mai puternice, care să le asigure niște garanții celor care lucrează în domeniul ăsta, pentru a-și face materialele.” (Reprezentant PDL Vrancea)

”Nu există cineva care să fie între patron și angajați. Lipsa sindicatelor e o problemă. Cui să se plângă jurnaliștii că nu le sunt respectate drepturile? Trebuie un sindicat puternic, care să te reprezinte și să te protejeze. De multe ori, te duci în zone periculoase și îți asumi riscul, îți asumi niște riscuri când scrii despre interlopi.” (Corespondent local din Vrancea al unei televiziuni centrale)

”Ne apărăm singuri cum putem. Solidari cu noi sunt cititorii, dar nu o să-și asume multe riscuri să iasă pentru noi în stradă. Trebuie să luptăm pentru statutul nostru de jurnaliști.” (Jurnalistă din presa scrisă locală)

Cei mai mulți dintre participanții la acest studiu din Vrancea s-au declarat împotriva unei legi a presei, motivând că ar obstrucționa libertatea presei, și au pledat pentru respectarea legilor și a codului deontologic și pentru mai multă responsabilitate și autoreglementare la nivel de breaslă. Cei care s-au exprimat în favoarea existenței unei legi a presei au declarat că aceasta ar trebui formulată de reprezentanții breslei, nu de politicieni.

”O lege special pentru presă nu cred că e necesară. Și presa trebuie să se supună acelorași legi.” (Reprezentant PNL Vrancea)

”O lege a presei depinde de ce se referă. Mi se pare corect ca un jurnalist să răspundă pentru ceea ce apare în presă. În rest, nu. Mi se pare că presa trebuie lăsată și apărată. O lege poate ar trebui concepută de către jurnaliști, pentru că ei își cunosc bine meseria și sunt siguri că și în randul presei sunt și mulți juriști. Ideea e să o accepte și politicienii, pentru că ei se apără de jurnaliști prin chestiile astea.” (Reprezentant PP-DD Vrancea)

”Politicienii nu trebuie să reglementeze presa în niciun fel. E suficient Codul civil în opinia mea.” (Reprezentant PDL Vrancea)

”Ar trebui să fie mai mult o reglementare de breaslă. Să ne facă politicienii o lege ne mai lipsește!” (Manager de presă scrisă din Vrancea)

Cred în autoreglementarea presei. De ce trebuie să facem o lege? La televiziune trebuie să fie niște reglementari, pentru că televizorul are o influență mai mare asupra oamenilor. Tendința la noi în România este de a limita libertatea de exprimare prin inițiative legislative. (Jurnalistă din presa scrisă locală)